

Rotterdams 'zomeroffensief' banenmarkt

Rotterdam is zo tevreden over de banenmarkten voor bijstandsgerechtigden dat de gemeente de aanpak voortzet. 'We kijken naar wat iemand kan.'

Waarom hij een pet op heeft? Omdat hij kaal begint te worden, zegt Giovanni Janga tegen de medewerker van het Rotterdamse werkgeversservicepunt. Dat hij kaal wordt, komt door de stress, vertelt Janga. Op 24-jarige leeftijd moet hij al voor drie kinderen zorgen. En dan is een uitkering van 709 euro per maand geen vetpot. 'Vier pakken luiers kosten me al 40 euro.'

Janga valt onder de Wet investeren in jongeren (Wij), waarbij jongeren tot 27 jaar van de gemeente een werk- of leertraject (of een combinatie) aangeboden krijgen, en is één van de 238 Rotterdamse jongeren die deze middag zijn uitgenodigd voor een banenmarkt in Rotterdam-Zuid.

Insteek van de banenmarkten is om alle bijstandsgerechtigden, niet alleen jongeren, een baan aan te bieden waarop gesolliciteerd moet worden. Bij een weigering kan de uitkering gekort worden. Ook de jongeren die zonder geldige reden deze middag afwezig zijn, worden gekort op hun uitkering.

De Rotterdammer ging voor het laatst naar school in 2002. Hij zat ruim 3 maanden vast wegens vermeende medeplichtigheid bij de beroving van een mobiele telefoon. Toen Janga vrij kwam ging het 'weer niet zo goed'. Een cursus bleek niets voor hem en verschillende baantjes werden ook geen succes. Janga zegt deze middag niet alleen naar de banenmarkt in Rotterdam-Zuid te zijn gekomen omdat het verplicht is. Hij is er ook van overtuigd dat werken beter is dan een uitkering. 'Met een baan krijg ik misschien wel 1.100 euro.'

Gerda van Benthem, de jongerencoach van Janga bij het Rotterdamse Jongerenloket, denkt juist dat hij het wel 'best vindt zo', vertelt ze nadat Janga het pand heeft verlaten met op zak een afspraak voor over een kleine 2 weken. Volgens Van Benthem heeft hij al 5 jaar een

uitkering, maar dat moet maar eens afgelopen zijn. 'Hij is gezond en kan werken. Voor Giovanni is er geen enkel excuus meer, hij moet nu een voorbeeld worden voor zijn kinderen.'

MEGAOPGAVE De bijeenkomst in Rotterdam-Zuid is de zesde banenmarkt in een serie van elf, die Rotterdam onder de noemer 'Match & Werk' organiseert. De banenmarkten gaan uit van het principe work first (zie kader). In totaal moeten 2.400 bijstandsgerechtigden een baan aangeboden krijgen. Werkgeversbemiddelaar DAAD biedt sinds enige tijd enkele honderden nieuwe vacatures per maand aan in zes sectoren zoals de zorg, schoonmaak, horeca en detailhandel. De verantwoordelijke wethouders Marco Florijn (PvdA) en Korrie Louwes (D66) zijn zo tevreden over het 'zomeroffensief' dat ze de aanpak de rest van het jaar voortzetten en indien nodig langer.

Rotterdam telt nu zo'n 35 duizend bijstandsgerechtigden. Voor een kleine 7 duizend daarvan krijgt de

gemeente geen geld meer van de rijksoverheid. Het participatiebudget gaat met bijna tweederde omlaag: van 168 miljoen euro dit jaar naar 60 miljoen in 2014. Het komend halfjaar moet 28,5 miljoen euro op de uitkeringsgelden worden bespaard. En vanaf volgend jaar geeft de gemeente 12 miljoen euro minder uit aan loonkostensubsidies. Door de bezuinigingen op het participatiebudget kan Rotterdam 'niet altijd meer maatwerk bieden', zegt Florijn. Rotterdamse werkzoekenden krijgen volgens de wethouder minder persoonlijke begeleiding. 'Voor groepen die het dichtst bij de arbeidsmarkt staan, zetten we alleen nog maar grootschalige middelen in zoals banenmarkten.' Aan uitkeringsgerechtigden die verder van de arbeidsmarkt verwijderd zijn - Rotterdam heeft zo'n 16 duizend inwoners die langer dan een jaar werkloos zijn - biedt Rotterdam nog wel reïntegratietrajecten aan. Rotterdam staat voor een 'superingewikkelde megaopgave', zoals Florijn het noemt. 'Het is niet langer hier en daar wat minder, we moeten

naar een doorbraak toe.' Florijn wil de instroom beperken door nieuwe bijstandsaanvragen strenger te beoordelen. De nieuwe wethouder van sociale zaken vindt niet dat hij een 'asociaal beleid' moet voeren, zoals zijn voorganger Schrijver vreesde. Schrijver, fel tegenstander van de bezuinigingen, stapte afgelopen voorjaar op na een conflict binnen het college en zijn eigen PvdA.

'Iedereen die zorg nodig heeft, krijgt zorg en een inkomensvoorziening', garandeert Florijn. 'Maar de mensen die kunnen werken, moeten werken.' Ook al is dat maar voor 30 procent, Florijn wil mensen meer dan voorheen parttime inzetten. 'We kijken naar wat iemand kan.'

Daarmee neemt Rotterdam in wezen een voorschot op de 'Wet werken naar vermogen', die 1 januari 2013 van kracht wordt en die de Wet investeren in jongeren vervangt, de Wet werk en bijstand, de Wet op de sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet arbeidsongeschiktheid voor jonggehandicapten (Wajong). Een van de voornaamste doelen van de nieuwe wet is dat meer mensen

WORK FIRST

Het gebruik van work first, waarbij uitkeringsgerechtigden in ruil voor bijstand werkzaamheden moeten verrichten, is iets afgenomen. Dat blijkt uit een enquête van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) onder 182 gemeentelijke sociale diensten. Hanteerde in 2008 nog bijna 90 procent van de geënquêteerde gemeenten een vorm van work first, in 2010 is dat nog bij 85 procent van de gemeenten het geval.

Ook gaven gemeenten minder geld uit aan work first. Volgens de RWI, waarin gemeenten, werkgevers en vakbonden zitten, blijkt van work first een 'minder preventieve werking' uit te gaan. In de enquête noemen de sociale diensten van de gemeenten het belangrijkste element van work first het 'actief houden van cliënten'.

Vakbond FNV vindt work first een prima methode mits het wordt ingezet als opstap naar een volwaardige baan. 'Het moet niet gebruikt worden om mensen van de straat te houden', zegt Adri den Bakker, beleidsmedewerker sociale zekerheid. De trajecten moeten ook aan bepaalde criteria voldoen zoals rekening houden met de duur dat iemand werkloos is. Ook moeten de trajecten aantoonbaar bijdragen aan het vinden van een baan. De Centrale Raad voor Beroep bepaalde 1,5 jaar geleden dat work first geen dwangarbeid is. Zo weigerde Bennie Beck uit Arnhem 2 jaar geleden om te schoffelen om zijn bijstandsuitkering te behouden. De rechter gaf de 'schoffelweigeraar' gelijk: schoffelen was voor hem geen passende arbeid was.

met een uitkering gaan werken. In totaal worden op dit moment zo'n 1,2 miljoen uitkeringen verstrekt. Staatssecretaris De Krom (Sociale Zaken en Werkgelegenheid, VVD) verwacht van de 355 duizend mensen die nu in de bijstand zitten er 150 duizend tot 200 duizend geheel of gedeeltelijk uit te halen.

MAATWERK Ambtenaren van de gemeente en het Rotterdamse Jongerenloket zijn positief over de eerste serie banenmarkten. De opkomst neemt bij elke banenmarkt toe, merken ze. Alice Vlaanderen, manager van het Jongerenloket, durft geen voorspelling te doen hoeveel van de aanwezige jongeren daadwerkelijk een baan zullen vinden. Ze beseft dat werkgevers huiverig zijn om jongeren met schulden aan te nemen. Daarnaast missen veel van deze jongeren bepaalde basisvaardigheden als iemand aankijken tijdens een gesprek of een hand geven. 'Deze jongeren zitten in een hele andere wereld met compleet andere omgangsvormen', zegt Vlaanderen. Die basisvaardigheden en omgangsvormen kunnen ze overigens in een zogenaamd 'zelfredzaamheidsstraject', wel aanleren.

Ook al vindt slechts een handvol jongeren op de banenmarkt werk, dan is de bijeenkomst volgens Vlaanderen al geslaagd. Ook noemt

ze het signaal dat van de wet Wij en de banenmarkten uitgaat goed. 'Jongeren moeten echt wat gaan doen, zomaar een uitkering krijgen is er niet meer bij. Nu wordt bovendien duidelijk wie echt niet wil, maar dan is het ook afgelopen.' Adri den Bakker, beleidsmedewerker sociale zekerheid bij vakbond FNV, is daarentegen niet erg enthousiast over de bijeenkomsten op werkpleinen, die zo'n driekwart van de gemeenten organiseert. 'Banenmarkten hebben tot nu toe vrijwel niets opgeleverd. Er staan bijna alleen maar reïntegratiebedrijven. Mensen aan een leerwerkplek helpen lukt nog wel, maar dat is nog geen volwaardige baan.' Ook Giovanni Janga krijgt van de medewerker van het werkgeversservicepunt een werkervaringstraject aangeboden. Hij had graag als beveiliging willen werken, maar dat gaat niet met een strafblad. Bij de Roteb, het reinigingsbedrijf van de gemeente, kan hij wel aan de slag. Janga kan er mee leven. Zijn schoonvader en een paar vrienden werken ook bij Roteb, en in het verleden heeft hij al eens 3 maanden als vuilnisophaler gewerkt. Daarbij, weigeren is niet verstandig, want daarmee zet Janga zijn uitkering op het spel. 'Ik zal er toch wát voor moeten doen.'

Brian van der Bol

Een van de banenmarkten in Rotterdam afgelopen maand

BESTUURSRECHT BURGERINITIATIEF

Provinciale Staten van Overijssel moeten alsnog een inhoudelijk besluit nemen over het bezwaar van een burgerinitiatief tegen geplande megastallen.

De Stichting VRoomshoop en Ormstroken een Mesthoop? verzamelt in 2008 meer dan 7 duizend handtekeningen om de megastallen tegen te houden die twee varkensmesters en een nertsenfokker in het landbouwontwikkelingsgebied tussen Vroomshoop en Westervriesevenewijk willen vestigen. De stichting VROOM? wil dat de provincie Overijssel het Reconstructieplan Salland-Twente aanpast. Omdat de juridische mogelijkheden uitgeput zijn, bewandelt VROOM? de politieke weg met een burgerinitiatiefvoorstel; PS zou nog eens kritisch moeten kijken naar plaats, grootte en noodzaak van enkele landbouwontwikkelingsgebieden. Als de Staten deze gebieden zouden bestempelen tot 'verwevingsgebied', mogen er geen intensieve veehouderijen worden gevestigd. Daarna kan gemeente Twenterand, die tegen megastallen is, de vestiging ervan op haar gebied afwijzen.

Het is de eerste keer dat burgers een beroep doen op de Verordening Burgerinitiatief Overijssel en de provincie reageert onwennig. Onder druk van GS wijst PS in juni 2008 het initiatiefvoorstel af. De onderdelen over de landbouwontwikkelingsgebieden zullen niet worden aangepast. Wel besluiten de Staten de greep op de ruimtelijke ontwikkeling te versterken met het oog op de verwachte schaalvergroting in de landbouw en intensieve veehouderij.

Namens VROOM? maken Douwe Bouma en Jan Veldhuis bezwaar tegen de gevolgde procedure. Maar PS verklaart dit bezwaar niet-ontvankelijk omdat de stichting geen belanghebbende zou zijn. Ten onrechte, meent de rechtbank Zwolle-Lelystad. De stichting is wel degelijk belanghebbende en heeft ook belang bij een procedureel correcte behandeling van het burgerinitiatief. PS moet volgens de rechter een inhoudelijk besluit nemen over het bezwaar tegen de afwijzing van het initiatief. Eerder heeft PS al aangekondigd dat zij het bezwaar zal afwijzen wanneer de rechter dat ontvankelijk verklaart. Maar misschien denkt het college daar nu anders over, suggereert de rechtbank. Na de afwijzing is de politieke samenstelling van PS veranderd. En provincievertegenwoordigers hebben op de rechtszitting toegegeven dat de afwijzing van het initiatief niet zorgvuldig was. De 'sturende invloed' van GS was zo groot dat PS feitelijk het voorstel van GS heeft behandeld in plaats van het initiatiefvoorstel.

GS zou nu in beroep kunnen gaan tegen het vonnis van de rechtbank en zo een besluit over het bezwaar uitstellen of ontlopen. Maar wat het college gaat doen, wordt op zijn vroegst duidelijk bij de eerstkomende vergadering in september. Die maand zal ook het eindrapport van de 'maatschappelijke dialoog megastallen' verschijnen. De gemeente Twenterand is tegen de komst van de grote bedrijven en zal bij PS aandringen het landbouwontwikkelingsgebied ten oosten van Vroomshoop te bestempelen tot verwevingsgebied. De inwoners van Vroomshoop blijven strijden.

Vindplaats: LJN BR4800